

Aktualno	Ekonomsko ogledalo	UMAR
	številka 7/2003	str. 3

Vladni **Program za učinkovit vstop v EU** (julij 2003) predvideva ukrepe, s katerimi bodo pospešene reforme na najbolj kritičnih področjih. Vlada bo povečala prilagodljivost javnofinančnih izdatkov, kar bo omogočilo boljše prilagajanje gospodarskemu ciklusu ter postopno odpravljanje strukturnega primanjkljaja. Hkrati bo del prihranjenih sredstev preusmerila v razvojno najbolj spodbudne izdatke, in sicer v: (i) tehnološki razvoj in aplikativno raziskovalno dejavnost, (ii) konkurenčnost gospodarstva, (iii) terciarno izobraževanje, (iv) preusmeritev dela socialnih transferov iz pasivnih oblik v oblike, ki spodbujajo aktivnost, odpiranje novih delovnih mest in zmanjševanje strukturne brezposelnosti. V okviru davčne reforme bo zagotovila spodbude za vlaganja v raziskovalno-razvojno opremo in izobraževanje ter zagotovila, da se davčna obremenitev dela ne bo povečala. Na področju strukturnih reform bo: (i) še naprej vodila omejevalno politiko cen v reguliranih sektorjih; (ii) z ustanovitvijo dveh novih podjetij za telekomunikacijske storitve bo povečala konkurenco na tem področju; (iii) nadaljevala bo z odpiranjem trga z električno energijo; (iv) s preoblikovanjem Slovenskih železnic bo omogočila konkurenco v delu železniških prevozov; (v) ustvarila bo zakonsko osnovo, da bodo občine z izvajalci lokalnih javnih gospodarskih služb lahko sklepale časovno omejene pogodbe, kar bo povečalo konkurenco med ponudniki; (vi) prek predstavnikov v nadzornih svetih javnih podjetij ali prek neodvisnih sektorskih regulatorjev bo zagotovila nadzor nad stroškovno učinkovitostjo poslovanja javnih podjetij; (vii) v okviru zdravstvene reforme bo uvedla ukrepe za povečanje učinkovitosti zdravstvenih storitev; (viii) v okviru reforme javne uprave nadaljevala z njeno racionalizacijo; (ix) v okviru reforme javnega sektorja bo modernizirala zakonodajo na področju javnih služb, kar bo omogočilo tudi večjo vlogo zasebnega sektorja.

Pogajanja med socialnimi partnerji o plačni politiki za javni sektor za obdobje med 2004 in 2005 so se konec julija uspešno zaključila. Hkrati je bil dosežen tudi sporazum o nadomestitvi letošnje 2.4-odstotne avgustovske uskladitve izhodiščne plače s premijo dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja. Slednja bo omogočila nekoliko počasnejšo nominalno rast bruto plače v javnem sektorju ter tako prispevala k zmanjšanju inflacije v letošnjem letu, še bolj pa v naslednjem. Zaposlenim v javnem sektorju bo to omogočilo prehod na nov način pridobivanja pravic iz pokojninskega zavarovanja. Pri usklajevalnem mehanizmu v javnem sektorju za leti 2004 in 2005 so bili s Socialnim sporazumom dogovorjeni elementi (domača inflacija, inflacija v EU in rast tečaja evra) upoštevani v razmerju 52%, 38% in 10% v letu 2004 in 52%, 48% in 0% v letu 2005, uskladitev pa bo v obeh letih julija. V skladu z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju se bo polovica dogovorjenega povečanja plač za leti 2004 in 2005 namenila za zmanjšanje neupravičenih razlik v plačah javnega sektorja. Predlagani usklajevalni mehanizem bo omogočal manjši pritisk sredstev za plače na javnofinančne odhodke (gl. str. 12).

Rast **števila zaposlenih** (oseb v delovnem razmerju) se je v maju nadaljevala, čeprav z manjšo dinamiko kot marca in aprila. Skupaj pa je bilo število delovno aktivnih v prvih petih mesecih letos, predvsem zaradi zmanjšanja števila kmetov januarja in aprila, še vedno nižje kot v istem obdobju lani. Tudi **število brezposelnih** še naprej sezonsko upada, konec junija jih je bilo 94,385. V prvi polovici letošnjega leta je bil glede na isto lansko obdobje večji priliv v brezposelnost, v tem je porasel predvsem priliv iskalcev prve zaposlitve. Hkrati je bil večji kot v istem obdobju lani tudi odliv iz brezposelnosti, od tega pa se jih je zaposlilo manj kot lani, precej več pa se jih je odjavilo ali so bili črtani iz drugih razlogov (37% več kot lani, od tega več kot četrtina zaradi prepisa v posebno evidenco – gl. EO 12/02:14). Posledica teh tokov je spremenjena struktura registrirane brezposelnosti; več na str. 11).

V prvih šestih mesecih se je **obseg proizvodnje predelovalnih dejavnosti** na medletni ravni povečal za 0.5%. Hitrejše oživiljanje proizvodnje v predelovalnih dejavnostih se pričakuje v jesenskih mesecih 2003 (gl. str. 14). Vrednost blagovnega izvoza pa se je v **prvih petih mesecih** skladno s skromno dinamiko proizvodnih dejavnosti glede na primerljivo obdobje lani povečala le za 2.5%, merjeno v EUR. Tako je bil letos do maja **blagovni primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance** precej večji kot lani v istem obdobju. S tem je saldo tekočega računa, ki je lani beležil presežek v višini 79 mio EUR, letos dosegel primanjkljaj v višini 69 mio EUR (gl. str. 5). Neto finančni tok v prvih petih mesecih izkazuje skromen priliv kapitala (lani v istem obdobju odliv), zato so se ob primanjkljaju tekočega računa zmanjšale devizne rezerve bank. Na strani **finančnih tokov** je struktura precej spremenjena glede na isto obdobje lani, saj v letošnjem letu domače neposredne naložbe v tujini presegajo tuje pri nas. Slednje so po lanskim visokih prilivih (659.8 mio EUR) letos dosegle le 42.7 mio EUR, medtem ko so letošnje domače neposredne naložbe (105 mio EUR) že skoraj dosegle celoletne lanske (122 mio EUR). Okrepile so se tudi portfolio naložbe tako domače v tujini kot tuje pri nas. V tujini so se precej bolj kot v istem obdobju lani neto zadolževala podjetja (73.6 mio EUR lani, 142 mio EUR letos) in banke (45.2 mio EUR), ki so lani posojila neto odplačevala (v višini 117.5 mio EUR). Ob večjem primanjkljaju tekočega računa se zmanjšuje tudi neto komercialno kreditiranje tujine. Največji odtok kapitala še vedno predstavljajo odlivi preko prebivalstva.

Cene življenjskih potrebščin so se julija povišale za 0.5%, kar je enako kot julija lani. Medletna stopnja je ostala nespremenjena (6.0%), povprečna inflacija pa se je znižala na 6.5% (1.3 odstotne točke manj kot julija lani). K julijski inflaciji so največ prispevale cene storitev, od tega 0.2 odstotne točke višje cene v skupini rekreacije in kulture. Zaradi zakonsko predvidenega povišanja trošarin na tobačne izdelke je bila inflacija višja za 0.2 odstotne točke.